

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 „
Negyedévre ——— 6 „
Egy hónapra ——— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 257. szám.

Csütörtök, november 10.

A tűzben.

Nagybecskerek, november 10.

(—s) Nagyban folyik már a harc az obstrukció védelme és az obstrukció megfékezése felett s a miniszterelnök naponként össze méri fegyvereit: az ellenzékével mely lehetetlen erőlködéssel védelmezi a Zoltánok várát, azokat a kibúvókat, melyeket a házszabályok hézagai alkotnak s melyeken keresztül a méltatlanok könnyű szerrel tönkre tehetnek minden parlamenti munkát s végül tönkre tehetik magát a parlamentet s az alkotmányt is.

Az igazság, az okosság és minden politikai rezon a kormány részén van és épen azért egy a párt mint maga a miniszterelnök a meggyőződés egész erejével s az igazság mindent legyőző jogával védelmezik álláspontjukat, mely nem a szólásszabadság megtámadását, hanem a parlamentarizmus és az alkotmány megvédését célozza a technikai obstrukció romboló hatásától.

Ennek ellenében az ellenzék egész akciója a мүдühöngés jellegével bír.

Ezt az országgyűlési tudósítások s az ellenzéki sajtó mérges cikkeinek sorai közül is ki lehet venni, de sokkal inkább látható, ha kissé a függönyök mögé tekintünk, vagy ha a t. Ház vitáit közvetlenül végig hallgatjuk s különösen pedig ha a vidéki hangulatot tanulmányozzuk.

Egy részt a kormánypárt komoly meggyőződése igazáról és elszántsága, hogy negyedszer már nem engedi magát megcsufoltatni, hogy Polónyi és Kubik urak csupa sportból kormányt buktassanak, másrészt az ellenzéknek az a titkos tudata, hogy az ország közvéleménye végre is bele kell, hogy unjon az örökös obstrukcióba, hogy még választóik sem helyeslik azt, sőt ők maguk is érzik, de ki is fejez-

ték nem egyszer, hogy a házszabályok revizióra szorulnak, úgy állítják be ezt a nagy parlamenti harcot, hogy abban mindenképen erkölcsileg és anyagilag csakis a többség lehet a győztes.

Különben is az ellenzék nem is csinál titkot belőle, hogy nem a házszabály-revizió ellen küzd, hanem csak a Tisza kormányt akarja megbuktatni.

Kossuth, Polónyi, Rakovszky, Hock, Eötvös Károly, szóval a revizióellenes mozgalom vezérei, hogy ne említsük Bánffy és Apponyit is mindannyian nem egyszer kijelentették nyilvánosan, hogy igen is a házszabályok módosítása szükséges. Volna tehát értelme annak, ha küzdenének ezen módosítás egyik vagy másik terve ellen, de mikor e módosításnak még semmiféle tervét nem ismerik, hanem eleve is elobstruálják magát a szándékát is egy ilyen módosításnak, akkor nem a szólásszabadság elvéért küzdenek, de egyszerűen kormányt akarnak buktatni.

S a sport szép és uri dolog, különösen így őszi időn, mikor hajtó- és falkavadászatok is szoktak lenni, de már, hogy sporttá legyen nálunk a kormánybuktatás, azt még az „otter toi que je m'y mette“ érthető, bár erkölcsstelen elvénél fogva sem fogadhatjuk el.

Es nem fogadná el a magyar közvélemény még egy értéktelen kormány ellenében sem, még kevésbé pedig Tisza István ellenében, akinek ugyan nem szokás bókokat mondani, de akiről már n m egyszer bebizonysodott, hogy talpig ember s kinek a kormánya hivatott arra, hogy Magyarországot kivezesse abból a kátyuból, a melyben a 99 óta dúló obstrukciók megrekesztették.

Végre egyszer legyen már tiszta, normális helyzet, forogjanak a kerekek, indul-

jon meg a munka és az élet ebben a szerencsétlen országban, ha Polónyiék másképp akarják is.

Ez a becsületes óhajlás, amely az egész ország óhajlása is, teszi erőssé és elszánttá a többséget s ennek a tudata okozza, hogy az ellenzék csak мүдühhellyel és gyáva taktikával, hazug jelszavakkal állhat a harc tűzében.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 114. szám) minden nap reggel 7 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 7 óráig az urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő, a szűzfürdő egész nap nyitva marad.

— Az iparhatóság ülése. A városi tanács, mint iparhatóság ma délelőtt dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, melyen 4 iparra és 4 kereskedésre szóló engedélyt adtak ki. Törlés egy volt. Azonkívül több kisebb folyó ügyet intéztek el.

— Tanítógyűlés. A „Délmagyarországi Tanítóegylet“ módos—párdányi fiók-köre a múlt héten Óteleken tartotta őszi ülését tagjainak példátlan csekély számban való részvétele mellett. A részvétel eme hiányát azonban a megjelent vendégek igyekeztek kipótolni, akik Ótelek község társadalmi életének színe-javából kerültek ki. A vendégek sorában ott volt Végh Ferenc körjegyző, Sántha Pál plébános, Rehák György bíró, a községi előjáróság, az iskolaszék és községi képviselő-testület számos tagja, valamint több vidéki és helybeli tanügybarát. Gyűlés előtt a róm. kath. templomban ünnepélyes nagymise volt, melyet Sántha Pál plébános celebrált. Mise után az állami iskola egyik tantermében Orosz Gabriella tanítónő sikerült gyakorlati tanítást mutatott be. Innen a gyűlésezők a község háza díszes tanács-termében vonultak, ahol Krachtusz Vince elnök emelkedett hangon megnyitója után Végh Ferenc körjegyző a község és az iskolaszék nevében, Rózsá Ferenc tanító pedig a tantestület nevében üdvözölte a vendégeket. A tárgy-

A „TORONTÁL“ tárcája.

A halál elé.

Az udvarban a szökőkútak csobogását egészen elnémította a folyton érkező és távozó koscsik kerekének zörgése. Két óra volt. A „Grand hotel“ szalonjában a nagylevelű pálmák alatt, kényelmes karosszékben és a sok színű fonott nádszékben az utazó vendégek egész raja várt s ez a tarka emberáradat percről-percre változott. Az egyik asztalnál egy női utas reggelizett. Fáradt unalommal siklott el tekintete az ember-sokaság felett. Mozdulatának nyugodtsága s az abból kiáradó harmonia a tapasztalt s világlátott utazót sejtették benne. Szép volt, bár már nem volt fiatal. A második ifjúság ragyogása is már-már elmúlóban volt rajta. Valami különös fáradság vonta be arcvonásait, amelyek a gyengéd lélek álmodozó természetére vallottak.

Ajki sápadtak voltak, mint a hervadásnak induló rózsák. Csodaszép szeméből büszkeség és buskomorság áradt ki, gesztenyebarna haja tömött, de lágyan simult fejéhez s mintha egyedül ebben a hajpompában őrizte volna meg ifjúságát.

Felállott, hogy a lármás teremből szalonjába menjen. Előkelő választékos ruhája diszkrét suhogása kísérte lépteit. Karjának csipkedisze

egészen elfödte apró kezeit, ujjait dusan ékítette a sok ékszer.

Leült egy asztal mellé. Érdeklődés nélkül nézte a körülötte nyüzsgő, hullámzó életet, csak szemének révedező buskomorsága villant meg néha. Tekintetével egy pillanatra megnyugodott egy ifjú, aki észrevétlenül lopódzott utána s akinek arcán a pir futott végig, amint az asszony tekintetét felfogta. Majd meg elsápadt.

Fiatalságának teljében volt, alig látszott huszonöt évesnek. Nem ismerte a nőt, nem tudta, honnan jött s hova megy, de nem is firtatta kilétét.

Ezek a nagy hotelek olyanok, mint a kisvárosok, a hol senki nem érdeklődik a másik iránt, nem törődik a más dolgaival.

Háromszor vagy négyszer találkozott már az asszonnnyal az oszlopcsarnokban, a lépcsőházban s a szalonban s amikor meglátta, szíve hevesebben kezdett dobogni.

Nagy, tuláradó szerelem ébredését érezte az ifjú, olyan szerelmet, amely talán végzetes lehet s amelynek érzése elnyomja a vallomást.

Nézte az asszonyt. Tisztán látta, hogy husz évvel is idősebb nála. Érezte, hogy szépsége egy valaha tüneményes szépségnek visszamaradt varázsa csupán. Ez a szépség már az alkony árnyait vette magára s bevonta vele arcát, lelkét és szemében is meglátszott.

És mégis szenvedélyes szerelemre ébredt a nő iránt; tekintetében szinte a nő lábához rakta vallomását. Huszonötéztendő ifjúsága megremegett, ha a nő rajta felejtette tekintetét. Talán a menynek üdvét érezte volna, ha a nő még egyszer rávetette volna tekintetét, mielőtt eltűnt az oszlopsor mögött.

Az asszony mintha érezte volna az ifjú forró tekintetét, melylyel ritmikus járását követte, egy pillanatra tétován megállott, majd az ifjú felé fordította tekintetét, de arcán a mosoly legkisebb rezgése sem látszott.

Megérezte az ifjú néma szerelmi vallomását, nem utasította vissza azt, de semmi különösebb változást nem tett rajta.

Megmaradt továbbra is annak az utasnak, aki mindenütt járt, sokat látott s aki már semmin sem csodálkozik. Megőrizte mindvégig zárkózott modorát, amely elárulta, hogy egy sokat átélt, de sokat szenvedett nő, aki most fardatlan megy tovább.

Talán ép ezért szerette meg az ifjú. Képzletével szinte olvasni akart ezekben a rejtélyekben, amelyek a gyönyörök és könyvek hatását irták a nő arcára.

A szíve elszorult, ha azokra a sejtelmes titkokra gondolt, amelyek a nő lelkét körülvezték, akinek élete a szenvedések, a szerelme a remény és kétségbeesés között folyt le.

Olosó, szabott árak!

nagy választékban női felöltők, raglánok, havelok-k, kabátok és gallérok, a legújabb divat szerint.

— Saját műhelyeinkben készült —

férfi- és gyermek-öltönyök és felöltők már most nagy mennyiségben raktáron vannak.

Telefon 141. szám.

Kovács Gedeon Nagybecskerek.

Telefon 141. szám.

sorozat megállapítása után Patyi Péter kereszteti tanító foglalta el az előadói széket és „a beszéd- és értelemgyakorlat az alaki képzés szempontjából” cím alatt ügyesen szerkesztett dolgozatot olvasott fel, melyért a gyűlés neki egyhangulag köszönetet szavazott. Rózsa Ferenc öteleki tanító „gyermekélet és erkölcsmentés” című nagybörszabású paedagogiai értekezésével mindvégig lebilincselte a hallgatóság figyelmét. Miután még Patyi és Horváth tanítók, valamint Sánta plébános a tárgyhöz hozzászóltak, előadó javaslatát elfogadták. Szünet után Engels Miklós tanító a pénztár állapotáról tett jelentést, amely kedvező voltánál fogva örvendetes tudomásul szolgált. Az indítványok tárgyalásánál elnök szükségesnek látja, hogy előadók az egyes gyűlések alkalmával általa jelöltessenek ki. Az indítványt elfogadták azzal a módosítással, hogy ha február és szeptember hónapok elejéig önként jelentkező előadók nem volnának, úgy az elnökség kötelessége lemond előadókat a tagok sorából kijelölni, kik a felszólításnak eleget tenni tartoznak. Miután még Földi János tanító meghívása folytán a közgyűlés elhatározta, hogy legközelebbi ülését Újváron fogja megtartani, a gyűlés véget ért. Utána lakoma volt.

— **A D. M. K. E. kettős székhelye.** A Délvidéki Magyar Közművelődési Egyesület tudvalevőleg december 8-án tartja meg közgyűlését Temesvárott. A közgyűlésen az egyesület temesvári tagjai — mint azt legutóbb tartott értekezletükön elhatározták — a következő indítványokat fogják beterjeszteni:

1. A DMKE székhelye öt évenként változzék; az első öt évben maradjon Szegeden, öt év múlva jöjjön át Temesvárra, újabb öt év múlva pedig menjen vissza Szegedre.

2. Temesvár székhelyvel, a lehető legmesszebb menő autonóm jogkörrel igazgatóság szervezendő, melynek hatásköre kiterjedjen a szorosabb értelemben vett Délmagyarországra, vagyis Temes, Torontál és Krassószörény vármegyékre. Ez igazgatóság saját külön pénzkézellel is bírjon.

3. Az értekezletnek nincs észrevétele az ellen, hogy a magyar Alföldhöz tartozó, a Délvidékkel sem földrajzi helyzeténél, sem ethnografiai viszonyainál fogva egybe nem kapcsolt többi vármegyékre nézve Szeged mellett, esetleg másutt is, pl. Aradon ily autonóm jogkörrel bíró igazgatóság fölléptetéséért, de kívánja, hogy a szorosabb értelemben vett Délvidéken csakis Temesvárott szerveztessék ily igazgatóság.

— **A telefon országos reformálása.** Néhány év óta olyan nélkülözhetlen szerve lett a kultúrának a telefon, hogy a modern, pillanatnyi szükségletekre berendezkedett életet el se lehet képzelni nélküle. A mi viszonyaink ezen a téren megközelítik a haladott nyugatét. Most azonban olyan reform van készülöben, amely ha megvalósul, pedig ez nagyon rövid idő kérdése, akkor vezetőszerep jut Magyarországnak a telefon népszerűsítése és elterjedtsége dolgában. Az állam

Buskomorsága egy viharokkal telt multra valott s ez a szomorúság, amely állandóan ott maradt arcán, úgy érezte, elvarázsolja.

Elhatározta, hogy még ezen a napon, még ebben az órában meg tudja a rejtelmek titkát, igaz, egy szava, egy biztató mozdulata nem volt számára, de amikor távozott — jól látta — rajta pihentette fáradt tekintetét az ő ismeretlen női utasa . . .

Utakészült. Észrevette készülődésén, hogy messze utra szánta magát. Ki tudja, hová. Hat óra volt. A szálloda élete ismét élénkebb lett.

Egymásután tértek vissza a vendégek, hogy estebédhez üljenek. A vasuti omnibuszokra nehéz málhakat raktak föl. A nő böszabású, barna utazó köpenybe volt burkolva, amely alól csak fehér keztyűs keze látszott ki. Arcát sűrű fátyol fődte. Egy ember állott mellette, aki feszes testtartással utasításait varta. Egy lakaj uti podgyászait rakta föl.

Mielőtt fölszálltak volna a kocsira, az ifju, aki már nem tudott uralkodni magán, közel ment hozzá s mintha régi ismerőse lett volna, megszólította:

— Elutazik? Miért utazik el?

— El kell mennem — felelt halkán a nő. Hangján, amely nyugodt volt, mintha kis remegés futott volna át.

— Ne menjen el. Szeretem — mondta reszkető hangon az ifju.

Az asszony nem felelt, csak a fejét hajtotta le.

— Szeretem, maradjon . . . Hová megy? Felelte fejét s kimondhatatlan fájdalommal nézett az ifjura.

— Szeretem. Szeretem. Hat elmegy? — ismételte. Hová megy? Hová? . . .

— A halál elé — mondta a nő s kezét nyújtotta s azután belépett a kocsiba, amely nesztelen gördüléssel megindult.

Serao Matild.

ugyanis az összes telefonhálózatokat magához váltja és egy szervezett s a közönségnek nagy előnyököt nyújtó, ugynevezett telefonmonopoliomot létesít. A reformoknak legkiemelkedőbb pontja az, hogy ezental a bevezetés teljesen ingyenes lesz s a használati díjat egész évre 12 koronában állapítják meg. Az egész országban telefont zónákba állítanak fel, a beszélgetések díjait ezekhez szabják. A megalkotandó törvényjavaslat értelmében jövőre a felhívó fizet megfelelő díjat, ami a városban, mint első zónában, egy beszélgetésre, három perccenként számítva, 3 fillér lesz. A második zónában 5 fillér és így tovább. Három percnyi budapesti beszélgetés legfőjebb egy koronába kerül az új díjszabás szerint. A zónarendszer ellenőrzésére majd egy egész külön módszert hoznak be. A kereskedelmi miniszteriumban nagyban folynak a korszakolkozó reform előkészületei, amelyeknek 1905-ben remélhetőleg kész törvényjavaslatban fognak végleges formában testet öltetni.

— **Az Arany János-társaság ülése.** A temesvári Arany János-társaság folyó évi november hó 12-én (szombaton) délután 3 órakor a temesvári állami főreáliskola dísztermében zárt ülést tart, a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Főtitkári jelentés. 3. Pénztárosi jelentés. 4. A novemberi felhívás ülése idejének és programjának megállapítása. 5. A Demke közgyűlése idején irodalmi és művészeti estély rendezése. 6. A tagválasztó ülése idejének megállapítása. 7. Indítványok.

— **Halálozás.** Mint ösztinte részvétellel értesülünk, városunk egyik köztisztviselőben álló érdemes polgára, Baaden János magánzó ma délelőtt életének 84. évében rövid szenvedés után meghalt. Az elhunyt fiatalabb éveiben élénk részt vett városunk közügyeiben és haláláig tevékeny tagja volt a helybeli római káth. hitközség képviselőtestületének. Halálát négy gyermeke, köztük Baaden Károly, a nagybecskereki központi állami iskola igazgatója, valamint több unokája és dédunokája gyászolja.

— **A műkiállításból.** Szekulics Sándor festőművész kiállításából ifj. Oldal István ma egy tanulmányfejet és egy tájképet vásárolt.

— **A Béga titka.** Jelentettük, hogy folyó hó 5-én Kiszető község határában egy borzalmasan megcsontított férfi-holttestet halásztak ki a Béga-ból. A holttestnek feje és összes végtagjai hiányoztak, amiből nyilvánvalóvá vált, hogy a szerencsétlen bűnténynek esett áldozatul. A nyomozást a legszelésebb körben megindították és a tettesteket az áldozat felesége és annak kedvese személyében kinyomozták és letartóztatták. A nyomozás nem kis feladat volt, mert minden képzelhető nyom hiányzott. Előbb azt kellett megállapítani, hogy a szomszédos községekben hiányzik-e valaki. A csendőrök kiderítették, hogy Kostélyból három nap óta hiányzik egy Berlián János nevű földműves. A nyomozást ezen az alapon folytatták és így derült ki aztán a borzalmas való. Beigazolást nyert, hogy Berlián a vele vadházasságban élő Iszák Éva és ennek kedvese, Balincseszku Demeter ölték meg vadállatiass kegyetlenséggel. Hogy a gyanút magukról elhárítsák, a szerencsétlen embernek levágták a fejét, szakállát leberetválták, fülét, orrát levágták és az így felismerhetelenné vált koponyát egy köre kötötték és bedobták a Béga-ba. Mikor ez megtörtént, a holttestet megfosztották lábaitól és karjaitól s azokat is a Béga-ba dobták. Csak aztán került a törzsre a sor, melyet szintén előbb két egész téglára erősítettek, hogy a vízben aláüllyeszthessék. A gyilkosok kezdetben tagadásban voltak; később azonban a terhelő bizonyítékok sulya alatt bevallották, hogy ők követték el a gyilkosságot. Letartóztatták őket és erős utasítást mellett bekísérték a temesvári kir. törvényszéki fogházba.

— **Fölmetszették a hasát.** Kékes község nagykorosánájában tegnapelőtt Trifun György ottani legény mulatozás közben összeveszett Márián Partenie és Csokó János nevű társaival. A heves szóváltásból csakhamar verekedés keletkezett, miközben a két utóbbi fölmetszette a szerencsétlen Trifun hasát és fején is több súlyos sebet ejtettek rajta, úgy hogy most élet és halál közt vívódik. A gyilkosokat letartóztatták a csendőrök.

— **A szabályi kasszafurók.** Egy hónappal ezelőtt történt a bácsmegeyi Zsabya községben, hogy az ottani községházába éjnek idején betörték és a bezárt Wertheim-szekrényből elvitték a községi pénztár pénzkészletét, tizenhátezer koronát. Két odaváló szerb embert, akiket a betöréssel alaposan gyanúsítottak, a csendőrség nyomában le is tartóztatták, de aztán szabadon kellett őket eresztetni, mert a bizonyítékok nem voltak elegendők. Egy ideig szépen aludt az ügy, míg nem a szegedi rendőrség ma távirato-

kat kapott, hogy vigyázzon, mert valószínűleg Szegeden tartózkodnak a zsabyai betörők. A büntető törvényszéken ugyanis ma egy pénzhamisítási ügyet tárgyalnak, melynek vádoltai közt volt az a két szerb is, akik a betörés gyanújában állva, már le voltak tartóztatva. A főkapitány detektívekkel figyeeltette meg őket. A zsabyai szerbek a Fehérlóban pezsögtek és a maguk módja szerint lompoltak. Több nagy bankot váltottak. Ez már csakugyan alapos gyanúra szolgáltatott okot és a rendőrök mindketőjüket letartóztatták.

— **Kellemetlen vendég.** Mint Keivabaráról írják, Muntján Péter tegnap meglátogatta szomszédját, Kosarescu Julían gazdát. A két szomszéd szóváltásba elegyedett, minek következtében Kosarescu kiutasította vendégét. Muntján felháborodásában kirántotta zsebkését és a szerencsétlen Kosarescut testének több helyén megszurta, sőt fején is megsebezte. Kosarescu sebei életveszélyessék. Muntján ellen megindították a büntetőeljárást.

— **Lefejezte a vonat.** Tegnapelőtt délután a Temesvárról Aradra menő vonat Vinga és Újrad között, a 2. számú őrházhoz közel, egy ismeretlen embert elgázolt, aki rögtön meghalt. A szerencsétlen ember, aki kétfélen kívül öngyilkossági szándékkal feküdt a vonat kerekei alá, borzasztóan megcsontkíva maradt a töltésen. A vonat az embert a szó szoros értelmében lefejezte. A fej a sínek között maradt, míg a test a töltésen feküdt. A mozdony már teljesen keresztülment a szerencsétlen ember testén, mikor a mozdonyvezető észrevette a dolgot s a vonatot megállította. Az utasok között nagy ijedség keletkezett, annál inkább, mert ezen a vonalon történt nemrég a vonatkisziklás is. Azt hitték, hogy újra ilyenmód van szó s csak midőn az elgázolt embert látták, nyugodtak meg a vasuti szerencsétlenségét illetőleg. Az öngyilkos mintegy 30—40 évesnek látszik. Ruházata után ítélve munkásnak látszik. Maga a test soványsága s a fej, amelyet megnézték, teljesen beteg ember képét nyújtotta, aki valószínűleg öngyilkossági szándékkal feküdt a vonat kerekei elé. Ruházata teljesen átkutatott, de semmiféle írást nem találtak a zsebeiben, amelyből személyazonosságát megtudták volna állapítani. A vizsgálatot folytatják.

— **A feláru vasuti jegyek.** A Miv. igazgatóságától vett értesítés szerint a feláru vasuti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok az 1905-ik évre idejékorán leendő érvényesíthetése végett a m. kir. államvasutak igazgatóságához (VI. ker. Andrássy-ut 73—75. sz.) folyó évi november hó 10-től kezdődőleg legkésőbb december hó 31-éig beküldendőek, azok az igényjogosítanak pedig, a kiknek ily igazolványuk még nincs, de az 1905. évre váltani kívánják az igazolvány kiállítását ugyancsak a fenti időközben kérelmezhetik. Figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy akik az arcképes igazolványt meg nem szerzik, vagy az iránt elkésve folyamodnak, a rendszeresített utazási kedvezményre való igényt az 1905. évi folyamára ugy magukra, mint családtagjaira nézve elvesztik. A nyugdíjasok a lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által nyugdíjas minőségüket és azt, hogy díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek, folyamodványukon igazolni tartoznak.

ESKÜDTSZÉK.

A Garay-utcai gyilkosság.

A Garay-utcai szenzációs gyilkosság ügyében a nagybecskereki kir. törvényszék, mint esküdt-bírószág tegnap délután és ma délelőtt folytatta a tárgyalást.

Tanukihallgatások.

Tegnap délután még a következő tanuk vallomását hallgatták meg:

Czveity Julia elbeszéli, hogy a temetésről hazajövet szintén látta, a mint a vádlott Kolpaszkiné után rohant s utolérve őt, feleje döfött, de hogy mivel, azt nem vehette ki tisztán, valószínűleg azonban késsel szurta meg, mert az asszony a szurás után át akart futni az utca tulsó oldalára, de aig tett néhány lépést, midőn erőltlenül összeroskad és nemsokára meg is halt.

Ugyancsak ezt vallotta Kirtyánszki Danilóné is, azzal a különbséggel, hogy a meggyilkolt asszony neki több ízben panaszkodott, hogy a vádlott folyton fenyegeti őt. Erre ő azt tanácsolta Kolpaszkinének, hogy adja vissza Kirtyánszkinak a házat, ha békében akar maradni s ha meg akar szabadulni az örökös rettegéstől. Kolpaszkiné hajlandó is lett volna ezt megtenni, csupán az aggasztotta, hogy Kirtyánszkiék nem fogják neki megfizetni azt az összeget, amibe neki a ház került.

Most Poroszkay Béla megyei főügyész hallgatta ki tanuként a bíróság. Poroszkay azt vallotta, hogy a vádlott és ennek édesanyja több ízben járt nála tanácsért. Ő akkoriban azt tanácsolta nekik, hogy tegyenek utóajánlatot s ha esetleg nincs elég pénzük a házat visszavásárolni,

az esetben szívesen segédkezik nekik abban, hogy a központi hitelszövetkezetről kölcsönt kapjanak. Néhány nap múlva Kirtyánszki ismét felkereste őt s tudatta vele, hogy nem tesznek utóajánlatot, mert Kolpaszkiné megígérte nekik, hogy ugyanazon az áron, mint a hogy ő vette, visszaadja nekik a házat. Egyebet nem tud. Ugyanily értelemben vallott Stöber Mihály megyei írnok is.

Dr. Kardos Samu elmondja, hogy Prandell megbízásából ő árvereztette el a házat, minthogy azonban kevés pénz folyt be, Prandell követelésének biztosítására utóajánlatot akart tenni, de erre nem volt szükség, mert időközben Kolpaszkiné Prandellel kiegyezett. A vádlott annak idején szintén nála járt s megbízta őt, hogy adjon be a nevében egy utóajánlatot, amit ő meg is tett, azonban ezzel már elkétek, vádlott ekkor azt mondta, hogy ez nem baj, mert Kolpaszkinéval amúgy is már megegyezett. Később Kolpaszkiné is, a vádlott is nála jártak s ő ekkor részletes jegyzéket készített, amely szerint a ház az időközben felmerült költségekkel 1388 korona és 39 fillérbe került Kolpaszkinének, a mennyért ez hajlardó is volt a házat visszaadni a vádlottnak. Néhány nap múlva azonban Kolpaszkiné kijelentette előtte, hogy semmi szin alatt sem hajlardó a házról lemondani, mert ha fia hazajön a katonaságtól s átveszi a gazdaság vezetését, akkor nagy szüksége lesz erre a házra is. Neki is elpanaszolta, hogy a vádlott folyton fenyegetőzik, mire ő azt tanácsolta neki, tegyen erről jelentést a rendőrségen, amit az asszony meg is tett. Prandell részére egy izben 300 koronát deponált nála, de a vádlott a jegyzék összeállításakor nem tudta, hogy honnan származik ez összeg, miért is elment Prandellhez megkérdezni, vajjon megkapta-e a 300 koronát. Prandell ekkor még nem tudta, hogy Kolpaszkiné tényleg átadta neki a pénzt s így természetesen azt mondta, hogy nem kapott semmit sem, utólag azonban, midőn értesítette erről, elismerte a 300 koronát. Emlékszik még arra is, hogy figyelmeztette a vádlottat, hogy hagyjon fel veszedelmes fenyegetéseivel, mire az azt felelte, hogy nem fenyegetőzik.

Özv. Kolofon Istvánné és Tóth Pálné egy izben a kapu hasadékán át hallotta, a midőn vádlott felgyújtással és megöléssel fenyegette Kolpaszkinét.

Lella Szvetiszlav azt mondja, hogy vádlott a tett elkövetésekor az ő koresmájában volt s izgatottnak látszott.

Urzó Ferencné és Radicsev Lyuba lényegtelen vallomása után a vádlott édesanyját és nővérét hallgatták ki, akik azonban csak az ismert tényállást tudták elmondani.

Ezután még Kirtyánszki Szimát, Popovics Ivánt és Gruncsics Dusánt hallgatta meg a törvénytörők, akik azonban nem vallottak semmi olyat, a mi külörös fontossággal bírna.

Ma délelőtt először Prandell Rezsőt hallgatták ki. A tanu elmondja, hogy Kirtyánszki neki adása volt, miért is végrehajtást vezetett ellene. Mikor a házat elárverezték, hajlandó volt neki segédkezet nyújtani, de nem lehetett semmit sem tenni, mert vádlottnak nem volt soha pénze. Azt, hogy Kolpaszkiné fizetett-e valamit Kardosnál, nem tudja, mert még nem számolt le vele.

Schäffer János koresmáros azt vallja, hogy vádlott egyszer leitta magát nála a koresmában s ekkor szintén fenyegetőzött, ha nem adja vissza neki Kolpaszkiné a házat, úgy ő maga fog majd bíraskodni. Nedelykovic Szilárd pedig azt mondja, hogy egyszer mintegy 6-7 hónap előtt a vádlott összeesett a vásártéren s ő akkor hazavezette.

A vád- és védbeszét.

A tanúk hallgatásuk ezzel véget érven. Az esküdtek elé terjesztendő kérdések megállapítása után dr. Boross Dezső kir. ügyész védbeszédében részletesen elmondja a tényállást, majd kéri az esküdteket, hogy gyilkosság büntetésében mondják ki vádlottra a bűnöst.

Utána Eibeschtz Miksa, a vádlott védője beszélt.

A felindult lelki állapota menti védené s kéri az esküdteket, hogy csak erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés miatt mondják bűnösnek.

Az elnök ezután az ülést rövid időre felüggesztette. Itéltre csak estefelé van kilátás.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november 10-én.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, november 10.

Budapest, november 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén az ellenzék már a technikai obstrukcióval kísérletezett.

Az ülés egy részét azzal töltötték el, hogy névszerint szavaztattak a miniszter-

elnök válaszára, a melyet tegnap Polónyinak adott.

Azután pedig nagy házszabályvitát rendezett az ellenzék a tegnapi szavazás miatt.

Kisdud játékaikkal illetéknép sikerült nekik az ülést egy óráig kitölteni s azután kerülhetett a sor csak a házszabályrevizió ügyére.

Ma először Samassa János beszélt Apponyihoz csatlakozva.

Utána Hock János szólalt föl.

Az ülés folyik.

Az orosz-japán háború.

A mandzsuriai harcokról.

Budapest, november 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mandzsuriai harcokról ideérkezett mai jelentések kisebb csatározásokról adnak hírt. Egyéb értesítés nem jött.

Port-Arthur ostroma.

Budapest, november 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Több jelentés érkezett Newyorkon keresztül, hogy Port-Arthur elesett. E jelentések azonban ellenőrizhetetlenek. A bécsi japán követség még nem kapott hírt Port-Arthur bevételéről.

A csendes-océáni orosz hajóraj.

Budapest, nov. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról táviratozzák: A második csendes-océáni orosz hajóraj parancsnoka a következő napi parancsot adta ki:

A cár távirattal tüntetett ki bennünket, a melyben ezt mondja: „Gondolatban lelkemmel veletek, drága hajóhadammal. Biztosítalak benneteket, félreértés nemsokára megszűnik. Oroszország bizalommal, reménységgel tekint rátok. Miklós.”

A parancsnok erre így válaszolt: „Hajóhad szilárdan áll felséged trónjánál!”

Az innsbrucki helyzet.

Budapest, nov. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Innsbruckból jelentik, ott még mindig nagy izgalom uralkodik s a katonaság és rendőrség csak nagy erőfeszítéssel tudja meggátolni, hogy az olaszok és németek össze ne tűzzenek.

Bányalégrobbanás.

Budapest, november 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Déváról táviratozzák, az ottani kőszénbányában bányalégrobbanás történt, amely két bányászt halálosan megsebesített. Egy bányászt nem találnak.

A fiumei kivándorlás.

Budapest, november 10. (A „Torontál” ered. távirata.) Fiuméből jelentik: Kikötőnkben egyre nagyobb mérvet ölt a kivándorlási forgalom. Még e hó folyamán az „Ultónia” is elvisz tőlünk 1900-2000 munkabíró embert és azontul szakadatlan sorban megint a külön vonatok szállítják honfitársainkat a messze idegenbe. A kéthetes hajójaratokon kívül — szomorú valóság — már kivándorló vonatokat is lehetne rendszeresíteni Fiuméből, annyira nőtt már a kivándorlási láz. Tegnapelőtt és tegnap a különvonatokkal összesen 1072 felnőt és 83 gyermek indult el Liverpoolba, ahol az „Ivernia”, amelynek utjában kis késése volt, ma érkezik vissza. A hajó zsufova indul majd el innét utasokkal. Eddig is már akkora az idegyült kivándorlók száma, hogy több mint ezer lemarad a hajóról. De még egyre özönlnek az újabb csoportok.

Öngyilkos kereskedő.

Budapest, november 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szombathelyről jelentik, Kővágóörsön tegnap agyonlőtte magát Paskes Henrik ottani divatárus kereskedő. Tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

Határidő-üzlet.

Budapest, november 10. (A nagybecsereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén a zab ára 10 fillérrel emelkedett. Déli zár-latok a következő árakat jegyezték:
Buza (áprilisra) 1905. 10 20 — —
Tengeri májusra) 1905. 7 50 — —
Zab (áprilisra) 1905. 7 15 — —
Rozs (áprilisra) 1905. — — —

Nyiltér.*

Igen alkalmas utazásoknál.
Rövid használat után nélkülözhetetlen.
Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva.

Bizonyítvány keletkezésénél,
1887. júl. 3-án.

Kalodont

nélkülözhetetlen

fogtisztító-szer.

A fogak tisztántartásához csupán szájrizek nem elegendőek. A foghúson mindig újulag keletkező ártalmas anyagok eltávolítása csakis mechanikus tisztítással kapcsolatban oly frissítően és antiszeptikusan ható fogtisztító-szerrel sikerülhet, minőnek a „Kalodont” már az összes kulturált államokban a legsikeresebb használatra bizonyult.

(94—21.20)

* Az e rovat alatt közöltékort nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecserekre, illetve Nagybecserekről.

Ervényes 1904. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecsereki pályaudvarra

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 27 p.; délután 4 óra 35 perc
Szegedről: (motorkocs) 9 óra 23 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 23 p.

b) A nagybecsereki-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibánáról és Temesvárról este 7 óra 15 p.
Médosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. este 8 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecsereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. a. 11 óra 12 p.; este 8 óra 43 p.
Szegedre: (motorkocs) d. u. 1 óra 18 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 8 óra 7 p.

b) A nagybecsereki-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Alibánra—Pancsova és Alibánra reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Médosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 34 p.

31908/II szám. 1904. Magy. kir. Államvasutak üzemeltetőség Szeged.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szegedi üzemeltetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Nagyszentmiklós állomáson építendő kettős altiszti laképület előállításával járó építési munkák végrehajtása iránt.

A vonatkozó tervek, munka leírás, szerződési tervezet, pályázati feltételek és ajánlati minta Szegeden az üzemeltetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1904. évi november hó 15-én déli 12 óráig nyújtandó be az üzemeltetőség titkárságánál.

Az ajánlatok 1 koronás, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva lepecsételve következő felirással nyújtandók be: „Ajánlat a Nagyszentmiklós állomáson építendő kettős altiszti épületre vonatkozólag.”

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1904. évi november hó 14-én déli 12 óráig 400 korona azaz négyszáz korona bántópenz teendő le a szegedi üzemeltetőség gyűjtőpénztáránál akár készpénzben akár állami betétekre alkalmas értékpapirokban.

Szeged, 1904. évi október hó.

(32)

Az üzemeltetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Eladó.

600 métermázsa Oberndorfi sárga

takarmányrépa.

Ez iránti megkeresések SCHIFFER
MANÓ kasznárhoz, Elemér, Iván
major intézendők.

(821-32)

36533. sz. 1904.

Magy. kir. államvasutak.
Bpest-jobbparti üzletvezetősége.

Pályázati hirdetmény veteményezési
anyagokra.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti
üzletvezetősége az 1905. évben szükséges alábbi
anyagok szállítására ezzel nyilvános pályázatot
hirdet.

A szállítandó anyagok következők: 2280
kg. fűmág vegyület lejtőkre; 695 kg. fűmág ve-
gyület diszkertek fentartásához; 50 kg. rafia
szalag és 50 szelece ojtó viasz.

Ezen mennyiségek nem fix mennyiségek,
hanem csak tájékoztató jellegűek és tartozik szállító
a tényleges szükségletet, mely a fenti mennyi-
ségeknel lehet korlátlanul több vagy kevesebb
szállítani és pedig az időnként kiadandó meg-
rendelési levelekben kitűzendő határidő alatt.

Az anyagokra vonatkozó részletes kimuta-
tás, mely egyszersmind ajánlati mintául is hasz-
nálandó, az üzletvezetőség anyagbeszerzési osztá-
lyánál (I. d.) Budapest, Külsőkeresési-ut 2-ik
házesoportjában kapható.

Ugyanezen kimutatásban fel vannak sorolva
az egyéb pályázati és szállítási feltételek. Az
ajánlat 1 koronás magyar bélyeggel ellátva, le-
pecsételve s a borítékra: „Ajánlat a 37533/1904.

számhoz" felirattal megjelölve, legkésőbb 1904.
évi november hó 23-án déli 12 óráig
nevezett üzletvezetőség anyagbeszerzési osztálya-
hoz beterjesztendő.

Budapest, 1904. október 22-én.

(3-1)

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Rámpás

literenkint 28 krajcár
kapható (731-x.26)

Dr. Brájer Lajosnál

Zápolya-utca 1. szám.

SZŐLŐOLTVÁNYOK,

amerikai alanyon készült legkiválóbb csemege- és bor-
fajokból, teljesen fajtiszán, tökéletesen forrott, dus gyö-
kérzetű példányok, szokványminőségben, mérsékelt
árakon, őszi vagy tavaszi szállításra megrendelhető a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-
telepnél Medgyesen, (N.-Küküllő-m.)

Tulajdonos: CASPARI FRIGYES,

okleveles szőlész, az erdélyrészi sz. gazdasági-egylet
szőlészeti és borászati szakelőadója, Barbu A. Stirbey
herceg romániai szőlőtelepeinek igazgatója, N.-Küküllő
vármegye volt szőlészeti biztosa stb.

Lugasszőlő-oltványok szintén
mérsékelt árakon!

Készlet 3 millió. — Képes árjegyzék ingyen
és bérmentve.

Oltványaim az idén szebben fejlődtek mint valaha, mert
a száraz időszak alatt 4 nagy vizm által naponta 2
millió liternél nagyobb vízmennyiséggel lettek öntözve.
822-10.1

Elsőrendű
tűzifa.
Valódi porosz Kitűnő minőségű
szalon köszén pirszén (coacs)
a Wildensteinsegen-Richterhof-féle bányából.
Legjobb faszén.
Kaphatók:
KURLÄNDER IMRE fakereskedőnél
a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.
— Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/II. — Telefon 35. sz. —

785-10.8

Feltűnést keltő olcsó árak!

A bekövetkezendő téli idényre alább
felsorolt árucikkeket ajánlunk:

Női cugos cipő frt 2.50	Női fűzős cipő frt 2.75	Női gombos cipő frt 3.—	Női fűzős cipő frt 3.75 Box Calf
Férfi cugos cipő frt 2.50	Férfi fűzős cipő frt 3.—	Férfi fűzős cipő legjobb boxbőr frt 4.25	NŐI NEMEZ GOMBOS CIPŐ frt 2.— bőborítással
NŐI FÜZŐS CIPŐ erős bőrből me- leg bélással frt 3.—	NEMEZ FÉLCIPŐ sarkkal frt 1.—	FÉRFI NEMEZ félcipő sarkkal frt 1.20	FÉRFI CUGOS CIPŐ posztóból erős bőrborítás- sal kettős talppal frt 4.25
FÜZŐS CIPŐ leányok részére frt 1.80	GOMBOS CIPŐ leányok részére frt 2.—	FÜZŐS és GOM- BOS CIPŐ gyer- mekek részére és feljebb 90 kr.	SZINES MICADO férfiak, nők és gyermek részére frt 1.— szére 60 krtól

„TURUL” cipőgyár részvénytársaság

ezelőtt Mödlingi cipőárak.

Főraktár NAGYBECSKEREK.

278-14.4 (60:26)

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskerekén,